

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egyeslet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reclamatiok.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Gazdasági tanulmány. IV. Szenterszébeti Szakáts Péter.

A Martin Odile-féle francia rendszerű baromfi hizlaló-gép és ketrecz. Grubicy Géza.

Utasítás a hesseni légy (*Decydonia destructor*) ellen alkalmazandó óvrendszabályok tárgyában.

Rövid szakközlemények.

A gabona kérébe kötése. — A legyek és bögölyöknek távol tartására az állatoktól. — Ragasz eresztő hordókra. — A baromfiak életkorának felismerése. — A ribizli. — Baromfitartás szűkebb helyen.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok — Pályázati hirdetmény. — Országos sörárpa kiállítás és vásár. — Hazai gyümölcsészetünk és a szentpétervári kiállítás. — Szőlő- s borgazdasági tanfolyam. — Talpafelítő-telep Ungmegyében. — Állatlétszám Németországban s nálunk. Őszi barack-gyűjtemény kiállítás Székes-Fehérváron. — A francia borpiacról. — A nagy-szöllői szőlőbirtokosok szövetezete. — Szőlőtánci célokra szolgáló használt parafadugók vámentessége. — Az országos baromfi-tenyésztési egyesület köréből. — Gyümölcs vásár és kiállítás Nyitrán.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Gazdasági tanulmány.

IV.

Mezőtelegdtől—Nagyváradig.

Mielőtt Mezőtelegdtől ez alkalommal búcsut vennénk, nem hagyhatjuk felemlítés nélkül, hogy előbbi közleményünkben csupán azokat a tapasztalatokat soroltuk fel vázlatosan és röviden, a melyek kiválóan gazdasági fontossággal bírnak, holott Mezőtelegd egyéb érdekes, de főként ipari szempontból nagy jelentőségű látni valókkal is bőven rendelkezik.

A Satori-féle műtrágya- és ásvány örlő gyár mellé ugyanis még más két hatalmas gyár sorakozik: a „Bihar-Szilágyi olajipar részvénytársaság” petroleum finomító gyára és a „Tatarosi kőolaj és aszfalt részvénytársaság gyára”, a melyeket társaságunknak alkalma nyílt szintén megtekinteni és csodálni az ott látott nagyszerű ipari vívmányokat. A dolog természeténél fogva azonban ezekről, alkalom adtán, külön közleményben fogunk bővebben megemlékezni.

Nem mulaszthatjuk el azonban már ez uttal is őszinte köszönetünket nyilvánítani ezen gyárak vezető férfiainak társaságunk iránt tanúsított szives előzékenységük és tájékoztatásukért

Mezőtelegdről június 25-én este 10 óra 7 perczkor búcsut vevén, vonatunk néhány perczcel 11 óra előtt *Nagyvárad* sok tornyu, ősi püspöki és sz. kir. város pályaháza elé robogott, a hol kiszállva, *Weingärtner Andor* collegám és kedves barátommal, a biharmegyei gazd. egyesület titkárával öleltük meg egymást, a ki előre szives volt megígérni támogatását és a látni óhajtottak megmutogatását, de hogy késő éjjel érkező társaságunkat várni is fogja, erre nem számítottunk s ez annál kellemesebben lepett meg.

Andor barátom volt szives gondoskodni a társaság részére lakásról is és a kölcsönös bemutatások és üdvözlések után egyenesen oda — a *Wöber* szállóba vonultunk, a hol elrendezkedvén s jó éjszakát kívánva, átadtuk magunkat *Morpheus* ölelő karjainak.

Ha az ember uton van és hozzá sokat akar látni és tanulni, hosszasan nem alhatik — aludni otthon is lehet annak, aki ráér. —

Igy, hogy az időt megnyerjük június 26-án reggel 5 órakor, a társaság legedesebb álmából föl-zavartatott, indulandó a látni valók megtekintésére.

Mi egyszerű bérkocsikon szándékoztunk körül kocsizni és ime *Weingärtner* barátom figyelmes gondoskodása és a nagyvárad urak előzékeny szivessége folytán, a szálloda előtt a legszebb magán fogatok s ezek közt a *biharmegyei gazd. egyesület* nagyérdemű elnökének diszes fogata is — várakoztak társaságunkra, a melyeken elhelyezkedve, a *biharmegyei gazdasági egyesület szőlő és faiskolájába* hajtottunk

Egy körülbelől 12 holdat tevő gondosan bekerített s ép oly gondosan mivelt kert előtt szállottunk le. Ez a *biharmegyei gazdasági egyesület szőlő és faiskolája*; melyből mintegy 4 hold szőlő iskola és 8 hold faiskola

Szőlőiskola és pedig a fillokszerának ellenálló amerikai alanyokba ótott honi nemes vesszőkből nevelt csemeték, a melyek Bihar vármegyének

a fillokszéra által elpusztított szőlői rekonstruálására szolgálnak.

A sok évi tapasztalat beigazolta, hogy a fillokszerával csak úgy éhetünk meg, illetve úgy tarthatjuk fenn szőlőinket, ha amerikai alanyba ótott vesszőket ültetünk

A biharmegyei gazdasági egyesület ezen tapasztalat alapján, habozás nélkül, évek előtt megkezdte az amerikai alanyok szaporítását és ótását s ma már szép sikerrel dicsekedhetik. Példa rá elismerést érdemlő szőlő iskolája, melyben sok ezer nemesített csemetével rendelkezik.

Legnagyobb részt zöld ótással nemesítenek május és június hónapokban, mint a melyre ezen időszak a legjobbnak bizonyult, minthogy a nemesítés ekkor a legsikeresebb.

Az alanyul szolgáló amerikai fajok: a *Riparia portalis*, *Sauvage* és *York-Madeira*.

Az ótás szakmányban történik s a fogamzotak után fizettetik darabonként 1 1/2 krajczár. A büttyök és baranyai ótás nemek vannak alkalmazásban.

Történik fás ótás is januártól—áprilisig, a mely ótoványok természetesen tavasszal ki lesznek ültetve és mint gyökeres, fogamzott csemeték kerülnek majd eladásra.

Az ótó viaszat házilag készítik, mi célra vastag terpentint, spiritust és fagygyut összeolvasztanak, ezen anyagot papírra kenik s így használat előtt szalagokra vágják.

A szőlőótoványok csupán a saját egyleti tagoknak adatnak el drbonként 5 krajzával Az értékesítés ősszel történik.

A szépen sikerült és iskolázott sok ótoványt igazi gyönyörrel szemlélté társaságunk.

Láttunk már javában termő anya táblát is.

A fillokszerának ellent álló amerikai fajok egyike: a *Herbemont*, jó termőnek és élvezhető terményt adónak lett jelezve, a mi szintén figyelmet érdemlő az elpusztult szőlők felujtásánál.

Megtekintettük még itt a 8 holdat tevő, szintén szépen kezelt faiskolát, a melyből a Bihar megye elimájának megfelelő gyümölcsta csemeték évente 15—18—20 ezer drbot tevő mennyiségben kerülnek ki.

Ebből meghatározott árért bárki részesülhet,

Káposztarepcze, tarlórépamag, pohánka, mustár, őszi bükköny, homok bükköny, őszi borsó

MAUTHNER ÖDÖN magkereskedésében, Budapesten.

Raffiaháncs, 5 kilós postacsomag, bérmentve 3 forint 90 kr.

az egyesület tagjai azonban jelentékeny árendeményt élveznek.

A látottak nemcsak, hogy bő tanulmányt nyújtottak, hanem arról is meggyőztek, hogy vezetőnk, a tulajdonos gazdasági egyesület titkára, nagy szakértelemmel, ép oly szorgalommal s az ezek nyomában járó sikerrel oldja meg a gondjaira bízott szőlő és faiskola körébe eső föladatát, a kinek megköszönve szives utmutatásait, vezetése mellett, a Nagyvárad sz. kir város tulajdonát képező szőlő-iskola és minta szőlőtelep megsejtelésére siettünk.

Megérkezve, egy minden ízében derék magyar uri ember, *Márkus* hegygazda úr fogadta társaságunkat, a kinek már bevezető szavaiból kiértett, hogy a szőlőszet összes tudománya a kis ujjában van. Vezetése mellett megkezdettük körutunkat, a ki tisztét lekötő szivességgel teljesítette.

Nagyvárad város szőlőtelepe iskolával együtt 12 holdat foglal el, részint sík, részint szelíd lejtőt képező talaj felszínnel. Előbb az államé volt, a mely berendezve a városnak ajándékozta.

Jó kezekbe adta, mert valóban minta szerűen van kezelve.

Az egész telep amerikai alanyba és pedig itt mind ripariába van ótva nagy sikerrel, úgy hogy a 3—4 éves szőlőtáblákon ez évben már kitűnő termés ígérkezik.

Itt is a májusi és júniusi zöld ótás tartatik a legsikeresebbnek s szemlénk alkalmával is ez javában folyt.

Az ótást gyerekek és lányok végzik nagy ügyességgel és szép eredménnyel.

Ilyen, a szőlő ótásban gyakorlott gyerekek Nagyvárad városa utján kaphatók, a mi azok részére, a kik saját amerikai alanyokba ótott szőlőt akarnak telepíteni, nagy előny.

Legtöbbszörre e célra készült közönséges formájú ótó késsel végzik ezen műveletet, de sokat ótanak a *Richter-féle* ótó-géppel is.

Láttunk a többek közt ilyen módon ótott és gyönyörűen sikerült szőlő iskolát is; mert a zölden, t. i. a tőkén ótott vesszők fogamzás után levágnak és jövő tavasszal gyökereztető iskolába rakatnak s legnagyobb részt így, gyökereztetve adatnak el; ámbár a simán állandó helyükre kirakott ótványokkal is igen szép sikert lehet elérni és szakértő vezetőnk nyilatkozata szerint, ez még előnyösebb, mert így egy év meg van nyerve. Legalább a mit mi láttunk, sima ültetvény utáni szőlőtáblát, meglepő eredményt tanusít.

Egy ripariába ótott 3 éves olasz rizling táblán óriási termés mutatkozik.

Az ősszel és tavasszal eladás alá kerülő összes ótványok már ősszel fölszedetnek és a mi akkor el nem kél, télire egy erre a célra épített nagy szinben, homok közé, egész garnadába rakatnak.

A gyökeres szőlő ótványoknak ezre, csupán Nagyvárad városi polgároknak, 80 frt, vagyis *darabja 8 krajczár*, a mit potom olcsónak kell mondanunk akkor, a midőn tudomásunk van róla, hogy Kolozsvárt az európai fajta egy éves gyökereztetett vesszőket, ahoz értők, darabonként 20 krért szokták vesztegetni.

Az ótot szőlőt 120 cm. sor- és növény távolra ültetik, a mely távolság a tapasztalat szerint a leghelyesebbnek bizonyult. Így beállított egy hold szőlő évi termés eredménye 40—120 hektoliter között változik. Ha hltrjének értékesítését szüretkor csupán 15 frtra tesszük is, a mennyit mostanság a homoki borokért is megszoktak adni, a holdja utáni bruttó jövedelem 600—1800 frtra rug, a miért biz' érdemes ótogatni s ez uton kipusztult szőlőinket

ujra betelepíteni és megfelelő jó gondozásban és művelésben részesíteni.

Nagyvárad szőlőhegyein 400 hold már újból be van állítva, mind ripariába ótott szőlővel s nagy szakértelmű vezetőnk nyilatkozata szerint, az új telepítés mind a legszebben sikerült.

Hogy visszatérjünk az ótáshoz fölötte érdekes látványt nyujtanak a beótt amerikai tőkék. Minden szál venyige meghasítva, abba egy-egy ékre faragott európai nemes venyige darab beleszúrva, viasszos papírral s azon fehér pamuttal körültekerve és megkötözve, úgy néznek ki, mint megannyi sebzett tagok, a minthogy különben úgy is van

A fogamzási eredmény igen kedvező: 75—80, sőt 85 %.

Szemlénk ezen páratlan szép szőlőkertben alig egy óra hosszáig tartott, a mely élvezetes óra után szőlőszeti tudománnyal megrakodtan, tudós vezetőnkől — lekötő szives magyarázatait megköszönve — elbucszunk és a városon végig hajtattva, a „*László gőzhenger malom*“ vendégszerető, szíves igazgatójának mutatkoztunk be.

Habár a gazdából műmolnár nem is lesz, de azért nem érdektelen egy ilyen nagy szabásu malmot megismerni, mint egyikét azoknak, a melyek a gazda legfőbb produktumát, a buzát, liszté dolgozzák fel.

Ez egy 400 lóerejű gőzgéppel dolgozó malom s a napi productuma 750 q. liszt.

Ezen óriási erőfejteshez a 11 athmph. gőzt egy *Tischbein-féle* kazán szolgáltatja, a melynek a nagysága elképzelhető abból, hogy naponta 80 q. salgótarjáni kőszentet fogyaszt.

Ez előtt 4 kazán szolgáltatja a kívánt mennyiségű gőzt és fogyasztottak 135 q. kőszentet naponta, mihez képest az új kazánal a napi szén megtakarítás 55 q.-t tesz, a mi nem csekély fontosságú.

A malom berendezése igen practicus. Fél souteraineben van a magtár, a honnan a gabona elevator segélyével fölemeltetik a rostákra.

A gyöngy tisztára kiostált buza azután, szintén emberi erő hozzájárulása nélkül, a kövekre jön, a hol először dara lesz és ebből fokozatosan a különböző számu finom lisztek, a melyek aztán zsákoltatnak és nagyrészt Braziliába, Szeizba és Angliába szállítatnak.

Román buzát is nagy mennyiségben dolgoznak fel s ennek arányához képest 70% lisztet kell kivinniök, a nyert 30% korpá belföldi fogyasztásra marad, mint póttakarmány, ha itt értékesíteni tudják

Gyarló gazdálkodásunk jeléül föl kell említenem, hogy a gabonából rostálás, tisztítás alkalmával nagy mennyiségű konkoly választatik ki, a mit q-ként 2 f. 40—2 f. 50 krért adnak el a gazdáknak, a kik azt a juhok takarmányozására fordítják.

A malomban ez idő szerint 105 munkás foglalkozik és alaptőkéje 400 ezer frt, a mely azonban még ebben az évben 500 ezer frtra emeltetik.

Szemle után villás reggelire invitált a szives igazgató ur, a mit jó étvágygyal fogyasztva, sok jót kívánva és melegen megköszönve minden szivességet, sietve a szállodába s onnan a vasúthoz hajtattunk, hogy a délelőtt 10 óra 15 perczkor induló vonatunkról le ne késsünk.

Szenterzséboti Szakács Péter.

A Martin Odile-féle francia rendszerű baromfi hizlaló-gép és ketrecz.

Ásványi Lajos ur, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet gazdasági intézője, gyönyörűen értekezett a tanintézet 1893. évi évkönyvében a szárnyasok hizlalásáról, kiterjeszkedvén a mesterséges, vagy is gépek segélyével történő hizlalásra is, és ennél a témánál ismerteti a Philippe-féle francia rendszerű tömögépet, igen világosan, igen tömören. De készakarva, vagy nem készakarva, nem reflektált a szintén francia rendszerű Martin Odile-féle baromfi hizlalógép és ketreczre, mely azonban sokkal régibb és elterjedtebb, mint a Philippe-féle; legyen azért nekem szabad erről a Martin Odile-féle baromfi hizlaló-gép és ketreczről néhány szót elmondani, annyival inkább, mert ezen rendszert a legtökéletesebbnek tartom, és különösen üzleti célokra a legalkalmasabbnak

Hogy hosszadalmas ne legyek, mellőzök mindent a mit a természetes és mesterséges hizlalásról elmondhatnék, mert ezt igen világosan igen szépen és tanulságosan megírta Ásványi Lajos ur az évkönyvben, mely azt hiszem Erdélyben széles körben van elterjedve és csak egyszerűen a Martin Odile-féle hizlaló-gép és ketrecz leírására szorítkozom, és ezen gép és ketreczeknek hü rajzait közlöm.

A ketrecz négyféle; az első házi használatra való, melybe csak kevés baromfi fér; egyenes állványon nyugszik, elől nyitva van, úgy hogy a hizlalandó állatok fejüket kidughatják. Az állatok magok bőr csattokban végződő lánczokkal vannak lekötve, úgy hogy a legszükségesebb mozgást megtehetik, de a ketreczből ki nem jöhetnek. Ilyen ketreczet mutat az 1-ső ábra.

A második ketrecz csak egy emeletes, melybe már több baromfi fér. A ketrecz tengelyen forog, hogy a hizlaló ne legyen kénytelen hizlalás közben helyzetét változtatni, hanem egyszerűen midőn egy baromfival végzett, a ketreczet tovább fordítja, és így tovább. Ebben is az állatok lánczocskákkal lábaiknál fogva meg vannak kötve, hogy a legszükségesebb mozgást megtehessek, de a nyitott ketreczből ki ne szabadulhassanak. Ilyen ketrecz látható a 2. ábrában.

A harmadik ketrecz már két emeletes, ebbe már 64 darab baromfi fér, különben olyan, mint az egy emeletes.

A negyedik ketrecz már öt emeletes, és különösen üzleti célokra alkalmas. Belső berendezése éppen olyan, mint a többi ketreczeké. Itt a hizlaló, mikor a munkáját az egyik emeleten elvégezte, felhuzza magát a következő emeletre, míg munkáját be nem fejezte. Ilyen ketreczet a 3. ábra tár elénk.

Ezen ketreczeknek, melyek közönséges deszkából vannak készítve az az előnyük van, hogy a bennük levő baromfit a tömő munkás idővesztegetés nélkül gyorsan megtömheti, mert egy ketrecz baromfi tömésénél nem kell hogy helyét változtassa, csak ha egy ketrecztől a másikhoz megy, tolja odébb a kerekeken nyugvó tömögépet.

A tömögép maga egy három lábón nyugvó érczhengerből áll, melybe a hizlalásra szánt eleség, — mely durva kukorica és árpa liszt és tej keverékből áll — betétezik. Az eleséget egy súly nyomja egy a henger alján levő csőbe, mely gumi cső egy ércz szipókában végződik, ez az ércz szipóka az állat szájába helyeztetik, az ércz szipókán alkalmazott szellentyű megnyomatik, és az eleség az állat begyébe nyomul. A gép tetején van egy óra szerkezet, mely mutatja, hogy hány czentiliter eleség nyomult be az állat begyébe, úgy hogy a tömő rá pillant az órára, tudja, hogy hány czentiliter nyo-

mult az állat begyébe, mely ha több is a rendesnél, az állat begyét fel nem repezti, mert a nyomás nem nagy, s legfeljebb az eleség fut ki az állat száján, ha véletlenül több ment a begyébe mint belefér, mi a lábbal taposott gépekről nem mondható.

Ezen gépnek, — melynek rajzát a tisztelt olvasó a ketreczek mellett látja, — az a fő előnye, hogy a tömés vele igen gyorsan megy úgy, hogy egy munkás egy óra alatt 200 darab baromfit is megtöm, sőt ha gyakorlott ennél többet is.

Ilyen gépekkel dolgozó hizlaló intézetet látam a Kriauban Bécs mellett működésben, és ettem is termékeiből; mondhatom, hogy pompás volt, mert ezen hizlalási mód nem annyira a zsirt növeli, mint inkább a hust puhítja és zamatosá teszi és csak egy kis zsirréteget rak a husra. A budapesti állatkertben is volt egy ilyen gép működésben, és nagy-szerű pecsenyét produkált, melyet a választmányi és egyéb tagok vásároltak. A gép azért állt az állatkertben, hogy gyakorlatilag bemutattassék. Vétett Párisban a „Jardin d'acclimation”-ban.

Azt jegyezte meg egy igen magas állású ur, midőn a M. O.-féle francia hizlalási rendszert figyelmébe ajánlottam, hogy „állatkinzás”, pedig téved, mert a párisi állatvédő egyesület ezen rendszert alaposan megvizsgálta, és az e szerint való tömést — a többi tömési módokhoz képest igen humánusnak jelentette ki De látni is az állatokon, hogy mikor a tömés ideje közeleg, már nyugtalanul várják, és tömés után a csőből netán kibugygyant pépet möhön felesipkedik.

Az így tömött baromfi ürülékét is felhasználják malacok hizlalására, mert eze ürülékek még sok tápanyagot tartalmaznak. De az így hizlalt malac husából már nem ettem.

Grubicy Gézyá.

Utasítás

a hesseni légy (*Cecydomya destructor*) ellen alkalmazandó óvrendszabályok tárgyában.

A hesseni légy egy szunyogforma kis legyecské, mely egy Európában, mint Amerikában a buzatermésben már többször egész vidékekre, sőt országokra terjedő pusztításokat okozott. A jelentéktelen kinézésű rovar oly módon válik kártékonyá, hogy kukacjai a fiatal buzaszárakat megrongálják és tönkreteszik; csekélyebb mértékben élőködnek a rozs- és árpavetésekben is.

A rovar nőténye ugyanis parányi petéit őszelejen szeptember havában a vetések levelein tojja; a peték kikelyén, körülbelül 3 mm hosszú fehér kukacok a szár és a levélhüvely közé levándorolnak és a levélhüvely tövében megtelepedve, a gyöngeszár nedvét kiszívják. Az ily nagyobb mértékben megtámadott zsenge növények ennek folytán elsárgulnak, elfonyadnak és kivesznek. A kukacok a szárukban a levélhüvely védelme alatt telelnek át és ott hosszukás idomu barnás bábokká változnak, melyekből a 3 mm. hosszú fekete legyecské április havában buvik elő. Alig hagyta el a kis légy bábtaakaróját, csakhamar párosodik s a nőtény aztán haladéktalanul megkezd a peterakást. E célra a már szárba indult őszi vetéseknél az alsó leveleket, a tavasziaknál pedig a gyökérleveleket választja ki és barnás petéit azoknak felső lapjára helyezi. A parányi petékből, melyek szabad szemmel alig láthatók, a fiatal kukacok már néhány nap múlva kikelnek és azonnal az illető levél tövéhez vándorolnak; oda érve megállapodnak s a levélhüvely védelme alatt töltik át a tél-állapotukat egész idejét.

Az őszi vetéseknél tehát ilyenkor alulról felé az első vagy második bütök felett találhatók; a tavasziaknál ellenben úgy mint az őszi vetéseknél tapasztalhatjuk, közvetlenül a gyökér felett vannak megtelepedve. Míg azonban őszi a megtámadott gyöngeszárak, mint említve volt, mind kivesznek, tavasszal az nem esik meg, mert a kukacoknak rendesen nem sikerül már a megerősödött növényt előlni. A növényzár tovább nő tehát, de a tápnedvét szívó kukacok állomáshelyein annyira meggyengül, hogy később nem bírja el kalászát, hanem előbb utóbb megtörik. Az ilyen gabonaföld aztán úgy néz ki, mintha valaki készakarva összevissza gázolta volna; a gyöngén fejlődhetett kalászok is jóformán mind üresek.

Junius második felében a kukacok bábbá alakulnak és belőlük július és augusztusban buvik elő a második vagyis a nyári nemzedék. Ennek a nyári nemzedéknek a nőtényei azután az őszi vetésekre tojják a petéiket s az ezekből fejlődő kukacok ismét az őszi vetéseket károsítják.

A hesseni légynek e szerint évenként két nemzedéke van. Az első nemzedék tavasszal a zöld őszi vetésekben, a második pedig aratás után a tarlóokban éri tökéletes kifejlődését.

A mi az ellenszereket és óvrendszabályokat illeti, azok a következőkben foglalhatók össze:

a) Minthogy a légy második, nyári nemzedéke szeptemberben szokta petéit lerakni, tanácsos az őszi vetést minél későbbre halasztani, hogy mire a vetés kikel, a legyeknek már semmi nyoma se legyen.

b) A nagyobb mértékben megrongált és tönkretett vetéseket legcélszerűbb kora tavasszal minél előbb jó mélyen beszántani; ezzel nem csak azt érhetjük el, hogy a légy bábjai megsemmisülnek, hanem hogy az illető földterületet, a melyről különben is silány termés lett volna várható, még más képen is ki lehet használni és nevezetesen kapás-növények termelésére fordítani.

c) A nyári nemzedék kipusztítására ajántható a tarló leégetése; a mennyiben pedig a bábok a gabonaszárak alsó bütökén vannak elhelyezkedve, előnyösebb hosszún tarlót hagyni, hogy ekként lehetőleg valamennyi báb elégethető legyen.

d) Sokkal célszerűbb ennél a tarlót aratás után azonnal minél mélyebben beszántani, a mely eljárással a legyek további fejlődését megakasztván, az őszi vetések a légy támadásaitól lehetőleg megóvatnak.

Mindezeknek a védekezéseknek azonban csak akkor lesz meg a kellő eredménye, ha azokat nemcsak egyes gazdák követik, hanem a megtámadott vidéknek lehetőleg valamennyi birtokosa alkalmazza.

Magy. kir. állami rovar-tani állomás.

Rövid szakközlemények.

— A gabona kérékbe kötése. A gabona kérékbe kötésére vonatkozólag nem mondunk új dolgot, de azért érdemes azt megismerni. Ugyanis a legtöbb helyen a gabonának kérékbe kötését csupán csak kézzel eszközlik, és segítségül nem használják fel a kötöző fát. Ennek pedig azon szomorú következménye van, hogy cséplés alkalmával a kéréknek igen nagy százaléka felbomlik, s a széprendben sorakozott gabonaszálak ez által széthullván, összevissza kuszálódnak. Az ilyen kuszált gabona pedig első sorban késlelteti a cséplést, amennyiben az ilyennel lassan lehet csak etetni a gépet, másodsorban pedig az ilyen gabonát a gép nem cséplé ki tisztán, egész kalászok mennek át a dobon a nélkül, hogy csak egy szem is hiányoznék belőlük. Per-

sze, hogy ennek a kára nem szembeötlő, azért igen sok gazda mit sem ad reá, pedig ha fontolóra vesszük a dolgot, úgy meg fogunk róla győződni, hogy ennek a révén százakra menő kárt is szenvedünk. Ha előn tehát az aratás ideje, ne engedjük, hogy munkásaink pusztán kézzel kötözzék a kéréket, hanem szigorúan meg kell rendelni, hogy a munkások a kérék megkötéséhez kötöző fát is használjanak, mert csak kötöző fa segítségével lehet olyan kéréket kötni, melyek a kazal rakási és cséplési munkák alatt nem bomlanak szét.

— A legyek és bögölyöknek távol tartására az állatoktól Amerikában egy keveréket használnak, a mely egy rész petrolium és két rész egyéb fajta olcsóbb olajból áll. Ezen keverékkel bekenik az állati test azon részeit, a melyeket a legyek és bögölyök leginkább ellepnek.

— Ragasz eresztő hordókra. A hordók eresztése megszűnik, ha azokat azon helyeken a melyeken a bor csepeg, a következő ragasszal kenjük be. 60 rész disznózsír 40 rész kósó, és 36 rész fehér viasz gyenge tűznél össze olvasztatik, és a folyékony keverék közé 40 rész átszítált hamut keverünk. Ezen keverékkel kenjük be a hordó azon részeit, a hol a bor csepeg, megelőzőleg azonban a hordót teljesen szárazra kell törölni. A mint a melegen felkent tapasz kiből, azonnal légmentesen zár.

— A baromfiak életkorának felismerése.

Ha a tyuknak sarkantyuja kemény s lábain a pikkelyek érdesek, akkor már azt idősek tarthatjuk, anélkül hogy a fejét is további vizsgálatnak vetnénk alá. Ha a csőrének alsó fele annyira merev, hogy az meg nem hajlítható s a taraja durva és vastag, az ilyen tyuk még akkor sem veendő meg, ha az kövér és jól tápláltnak is néz ki. A fiatal tyuknak a sarkantyuja csak alig észrevehető, lábain a pikkelyek simák, fényesek és eleven színűek s bármilyen is legyen a színök a karmai hegyesek és gyöngék, a lábszárai lágyak, a taraj vékony és sima. Öreg pulykának lábain, a pikkelyek durvák, a talpa kérges, karmai hosszúak és erősek, fiatal pulykánál ezen tulajdonok ellenkezője észlelhető. A pulykakakas öregsége, ha meg is van koppasztva, a lábak durva pikkelyeiről határozottan, a hosszú szakálbojtról s a fejéről lelógó hosszú rojtról is felismerhető. Az öreg ludat megismerhetjük durva lábairól, a szárnyak erősségéről nevezetesen a szárny oldalain. A csőr keménységéről s tollazata finomságáról. Ha a lud már meg volna koppasztva, mint ismertető jelek figyelembe veendőek annak lábai, a bőr gyöngesége a szárnyak alatt és a szárnyhegyeken, a csőr s a bőr vastagsága általában. Kacsánál a kort szintén hasonló módon ismerhetjük meg; ezenkívül a fiatal kacsá csőre, arányítva a fej szélességéhez, jelentékenyen hosszabb mint az öregeknél. Fiatal galamb felismerhető tollszíne halvány-ságáról, sima és zárt lábairól s a hosszú sárga pehelytollakról, melyek tollazata között elszórtan találhatók. Öreg már kirepült galambnak lábai vörös színűek s nincsen pehelytolluk; ha pedig ez utóbbi ismertető jel nem található fel rajtuk, asztali élvezetre már nem megfelelők.

— A ribizli. A legtöbb ember kedveli mint gyümölcsöt és mint mártásnak, lekvárnak és szirupnak való anyag is közkedveltségű czikk. Ennek fogva a szép, nagyszemű ribizli válfajok által produkált gyümölcs mindig biztos fogyasztásra talál a városi közönségnél, miért is érdemes nagyban termelni. Az elszaporítás éppen oly módon történik, mint az egresnél. Az ültetésnél azonban arra kell ügyelni, hogy a ribizli csak napos, nyílt helyet szeret, miért is a fák között nem fog úgy teremni, mint szabadban. Hogy bő termő legyen a ribizli, szükséges, hogy évenként a már termő fa eltávolítását és csakis a sarjuhajtások fordítottassanak termésre. Az így kellőleg megritkított ribizlibokor igen jól fog teremni. Egy másik módja a szaporításnak az, hogy öreg töveket közvetlenül a föld színe felett levágunk, a környezeti földet felhalmozzuk s ekkor a következő évben egy rakás gyökeres hajtás fog keletkezni, a melyek a köréje felhalmozott föld-puppa gyorsan gyökeret vernek, őszele azután ezek a gyökeres hajtások levágnak és eliskoláztatnak. — A ribizlit oltani is lehet ribes aureum-ba. A magas törzsű ribizliket szokták oltani a ribes aureum-ba. A magas törzsű ribizlit úgy is szokták nevelni,

hogyan csak egyetlen egy főt hagynak meg, a többit levágják. Ha azután a kellő magasságot elérte, akkor koronára metszik. Az egresnél az összes hajtásokat tavasszal meg kell metszeni, ellenben a ribizlinél csak az egy éves hajtásokat. A következő ribizli-fajták ajánlatosak: hollandiai fehér és vörös, vörös és fehér cseresznye ribizli, a versaillesi, a husszinü champagnei, Verrier blanc és rouge, a kaukázusi. Vannak fekete és ambraszínü ribizlik, a melyek sajátságos szaggal és izzel bírnak, mindamellett kedveltek. Ezeknek a legjobb fajtája: victoria, bancop, neapolitano és fekete kökény.

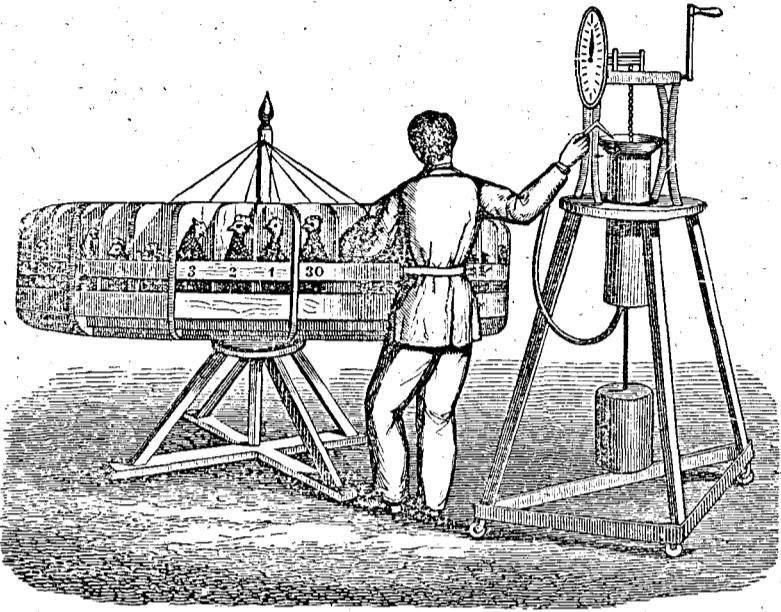
— **Baromfitartás szűkebb helyen.** Ott, hol a baromfi kedve szerint kóborolhat, major-ud-

Vegyes közlemények.

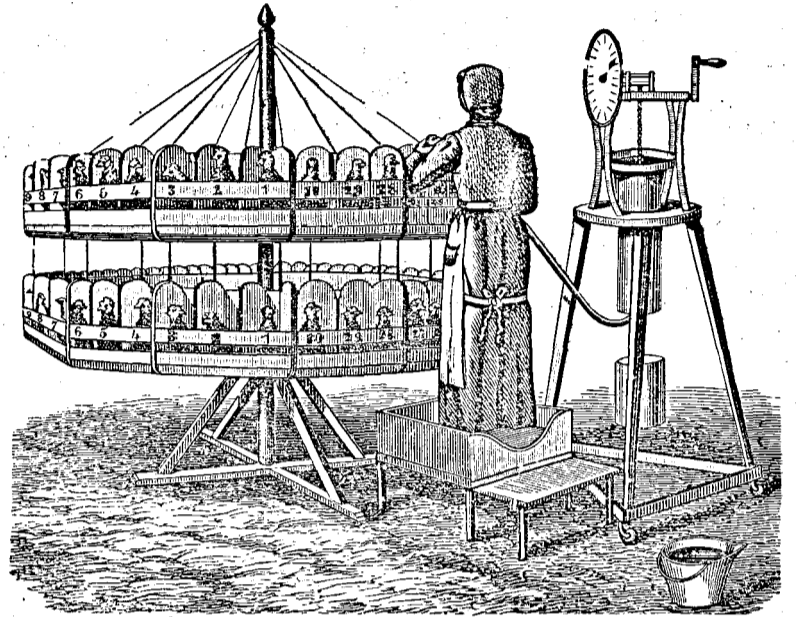
— **Jövő héten tartandó országos vásárok** Aug. 5. Magyaros, Ó-Lápos, Prázmár, Sz.-Régen, Sz.-Sebes — 6. Bereczk, Dezmér, Prázmár, Sz.-Régen, Sz.-Sebes. — 7. Alsó-Törcsvár, Bereczk, Sz.-Régen, Sz.-Sebes. — 8. Alsó-Törcsvár, Kis-Apold, Sz.-Régen — 9. Eczel, Ó-Radna, Sz.-Régen. — 10. Eczel, Ó-Radna, Sz.-Régen. — 11. Eczel.

— **Pályázati hirdetés.** A nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskolában f. év október hóban kezdődő 3 éves tanfolyamra 4 fél ösztöndíjas helyre

tőszághoz intézendők, honnan a folyamodók felvételük ügyében rövid idő alatt értesítettetni fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött; katonai kötelezettségének eleget tett; kertészet, szőlőszet, pinczészet körében már működött, vagy kálár mesterséget tanult egyének; ha ezen minősítéseket hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek. Figyelembe veendő: a) Az intézetbe felvett növendékek tehernemű és egyéb állásukhoz illő czélszerű ruházatról, nemkülönbén író-, rajz- és kisebb munkálati eszközök: kések és ollókról önmaguk tartoznak gondoskodni; lakást, ágyat, ágyneműt, világítást, orvosi kezelést és gyógyszereket

1. ábra. Martin Odile-féle baromfi hizlaló.

2. ábra. Martin Odile-féle baromfi hizlaló.

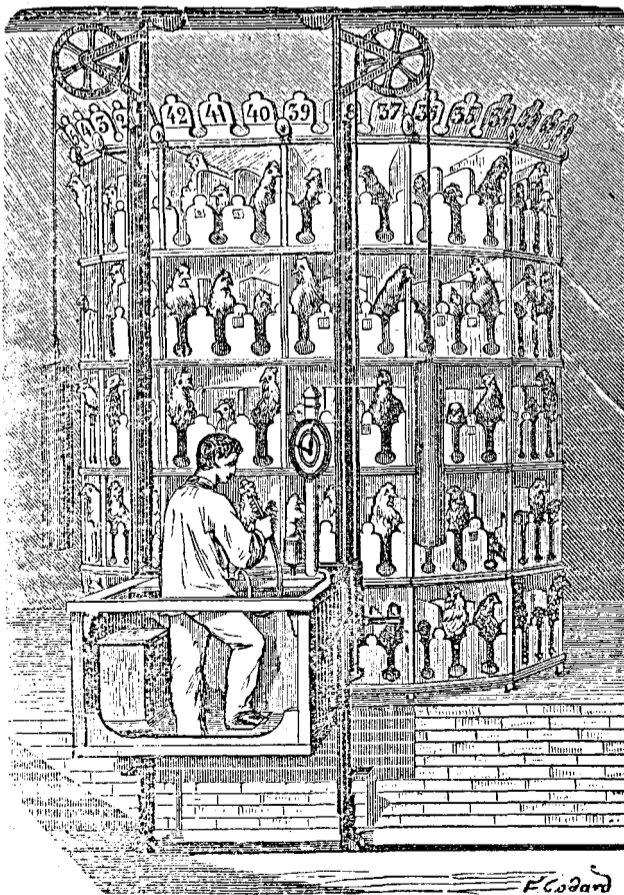
varban, szántón, réten, legelőn; hol zöld fűben, szemeséletben, rovarokban dúsálhat, friss vízben hiányt nem szenved, ott nem csak neki van gyöngy-élete, hanem a baromfi-tenyésztőnek sem fájdul meg a feje a tartásból eredt bajok miatt. Ám a tartás és tenyésztésbeli gondok oly mérvben nagyobbodnak nála a milyenben a rendelkezésre álló tér kisebbedik; mert mindhiába, a baromfinak is életető eleme a szabadság és szűk fogságban özönével származnak a bajok, mert hibák nehezen kerülhetők ki. A kacsának szüksége van vízre, legelőre, szűk baromfi-udvarban izgágái által igen kellemetlenné válik. Szűkebb helyen inkább boldogulunk a luddal, mintsem vele. Épp úgy a husra való tenyésztéssel, mintha tojáshyerést szándékolnánk. Nem akarom azt állítani, hogy olyan egvén, kinek szabad tyuk-legalóje nincsen, egyáltalán ne foglalkozék tyuk-tenyésztéssel, de ha erre szánta magát, legyen készen reá, hogy csak a legszigorubb tisztaság és észszerű gondos tartással fog némi eredményt érni. A baromfiól legyen száraz és világos s a hidegtől védett, de épp oly kevésbé tanácslom a fűtést, mint a lóganéjnak a tyukólban való felhalmozását. Nagyobb hőre általában nincsen szükség, csak a fagytól óvhasuk meg a baromfit. Tiszta homok és hamu szitván jobb a szalmával való aljadzásnál. A mész elkerülhetetlen, azért gondoskodjunk a baromfi-udvarban mésztermelékéről s arról, hogy a járás-kelésnél kaparó hajlamukat kielégíthessék. A tyuk mindentevő, tehát lehetőleg változatos takarmányról kell gondoskodni, mellőzve a sós és ecetes konyhai hulladékokat. Zöldtakarmány után szebb és izletesebb tojást nyerünk, de este a tojóknak szemes eleséget adjunk. Az eleséget lehetőleg gyakran és kisebb adagokban szolgáltatassuk. A konyha és kertbeli hulladékok mellett igen jó szolgálatot tehet az elaprózott sárga vagy burgundi répa. De egy darabka fejes saláta, vagy egy répa egészében is csemege számba mehet. Gondoskodjunk hushulladékokról, vagy amerikai hushulladék-lisztről, melyből 5—10 gramm fejenként igen czélszerű pótlék. Az itatásnál pedáns tisztaságra ügyeljünk s a baromfit mindig szemmel tartassuk, hogy az egészségi állapotában bekövetkező bármely változást azonnal észlelve, a bajt lehetőleg megelőzzük, mert a szűk tartás már magában véve is kedvezőtlen állapot, miből könnyen nagyobb baj válhat.

pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevél. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhímlőoltásról tanuskodó orvosi bizonyítvány. 3. Legalább 4. elemi osztály sikeres végzését igazoló iskolai bizo-

azonban ingyen nyernek. b) Az egész ösztöndíjat élvezők teljes ellátásban: reggeli, ebéd, vacsora és mosatásban részesülnek; a fél ösztöndíjasok ellenben ugyan az egész ösztöndíjasokkal egyenlő ebéd és vacsorát kapnak, de az ezen étkezésekhez szükségeseltető kenyérről, továbbá reggeli és mosatásról önmaguk tartoznak gondoskodni. c) Ösztöndíjban nem részesülő; önköltséges tanulók, a mennyiben a növendékek száma 24 et meg nem haladja az a) pont alatt foglalt előnyökben részesülnek. ellátásukról azonban önmaguk tartoznak gondoskodni, s az intézeti élelmezőnél havi 7 frtért fél, 14 frtért pedig teljes ellátást nyerhetnek. A félösztöndíjat élvezők is 7 frtért vagy az élelmezővel megalkuvás utján teljes ellátásban részesülhetnek. M. kir. vinczellér-iskola igazgatósága Nagyenyed, 1894. július hó 20-án. *Mórágyn István*, igazgató.

— **Országos sörárpa kiállítás és vásár.** Az országos magyar gazdasági egyesület által f. évi augusztus 1-től szeptember 15-ig rendezendő országos sörárpa kiállítás és vásárra a következő minta küldemények érkeztek be. Beretvás Endre gazdaságából (Karácsond) chevalier és gold, melon árpa. Flóbbiből eladó mennyiség 8—10 waggon. Rohonczy Gedeon gazdaságából (Török-Becse) Perldor árpa; eladó 450 mmáza. Steinfeld Mihály gazdaságából (Macs) hazai; eladó 800 mmáza. Bejelentés egész halmaz érkezett az O. M. G. E.-hez, de a folyó cséplési munkálatok a minták beküldését néhány nappal késleltetik. A beérkező minták augusztus hó 10-től kezdve a „Magyar Mezőgazdák szövetkezeté”-nél (Budapest, Alkotmány-utca 31.) nyilvános megtekintésre lesznek kiállítva.

— **Hazai gyümölcsészetünk és a szent-pétervári kiállítás.** Már több ízben volt ismertette részint napi-, részint szaklapjainkban, hogy az Észak metropolisában Szent-Pétervárott rendkívül nagy becse van a friss csemege-gyümölcsnek és tényleg majdnem hihetetlennek tűnik fel, mily nagy mennyiségű gyümölcs fogyasztatik nemesak Szent-Péterváron és Moszkvában, hanem Riga, Dynaburg, Helsingfors, Smolensk, Rybinsk, Varsó, Kowno, Nisni-Nowgorod, Wilna, Kiew, Minsk stb. nagyobb-kisebb orosz városokban is, mily nagy fénytűzés tárgyául szolgál a szép gyümölcs az előkelőbb körök és a középosztály asztalánál és mily magas árak fizettetnek ennek folytán Oroszországban asztali gyümölcsért. E körülmény Magyarország által ez

3. ábra. Martin Odile-féle baromfi hizlaló.

nyitvány. 4. Születési hely, községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynél fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanulót 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem veszik. 6. A jelzett hiteles és rendesen bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb augusztus hó 31-ig a nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskola igazga-

ideig vajmi kevésbé volt kihasználva gyümölcsészetének javára. Annál jobban sikerült Franciaország és Dél-Tirol érdekelt köreinek meghódítani az orosz gyümölcsfogyasztást. Hogy pedig Magyarország geografice sokkal kedvezőbb fekvésnél fogva, vagy inkább ennek dacára sem uralja, de sőt még csak részben sem bírta meghódítani az orosz gyümölcspiacot, ez bizonyára nem a magyar csemegegyümölcs minőségén múlt, mert ez minden tekintetben felveheti a versenyt úgy a francia, mint a tiroli gyümölcscsel, hanem hiányzott a kezdeményező, mozgató erő, mely e nagy fogyasztóhoz terelte volna a magyar véleményt. Most azonban elérkezett végre az alkalom, hogy a magyar gyümölcset egy csapással, könnyű szerével be lehet vezetni Oroszország fogyasztó területeire, a nélkül, hogy a magyar gyümölcstermelőknek bármely fáradságukba vagy anyagi áldozatukba kerülne. A császári orosz kertészeti egyesület gyümölcsészeti kiállítását rendez, mely ez évi szeptember 22-én nyitattik meg Szent-Pétervárott. A kiállítás nemzetközi lesz és elmondhatjuk, hogy nagyszerű előkészületekkel tételik folyamatban. Az orosz császári kertészeti egyesület minden államban jelölt ki egyet az előkelőbb és kiválóbb szakértőket közül, a ki az említett kiállítást, illetve ennek ügyeit képviselve az illető államban. Így például Magyarországon Mauthner Ödön magkereskedőt tisztelte meg képviselővel. Viszont a magyar kormány, illetve a földmívelési magyar királyi minisztérium Molnár István kir. gyümölcsészeti biztost nevezte ki szent-pétervári képviselőjéül és bizta meg a magyar osztály rendezésével és ugyancsak a földmívelési magyar királyi minisztérium szintén Mauthner Ödön magkereskedőt ruházta fel a magyar csoportbiztos tisztségével Szt-Pétervárott. E két férfi már most minden lehető elkövet, hogy Magyarország gyümölcsészetét minél nagyobb, minél impozánsabb méretekben, minél tömegesebben, minél szebben legyen képviselve. A gyümölcstermelőknek minden kedvezmény, minden könnyedség kieszközöltetett, hogy csak tömegesen vegyenek részt a kiállításban: a magyar kormány a kiállításra szánt gyümölcseik szállítási költségeit saját terhére elvállalta, úgy, hogy a kiállítókat semmi költség nem terheli sőt arra meg Mauthner vállalkozik, hogy olyan nagyobb gyümölcstermelőkhöz a kik terjedelmesebb nagyobb szabású gyümölcset akarnak kiállítani, Mauthner az ő saját költségén küld szakavatott embert, ki a gyümölcset szakszerűen becsomagolja! A kiállítást érintő minden kérdéssel bátran fordulhat gyümölcstermelő közönségünk akár Molnár Istvánhoz, akár Mauthner Ödönhöz, mindenik kimerítő választ és felvilágosítást legott készséggel fog adni minden kérdésre.

— Szőlő- s borgazdasági tanfolyam. A budapesti felsőbb szőlő- s borgazdasági tanfolyamra, mely nov. 1-én nyílik meg, pályázat van hirdetve. Az intézetnek célja: a borászat minden ágában teljesen képzett egyéneket képezni. A tanfolyamra való felvétel kellei: 1. A magyarvári gazdasági akadémiának, vagy a hazai gazdasági intézetek valamelyikének kitűnő sikerrel történt bevégezését igazoló végbizonyítvány. 2. Egészségi és erős testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány. A tanfolyam tandíjmentes s a felvett hallgató csupán saját ellátásáról tartozik gondoskodni. Szegényebb sorsú és kitűnő bizonyítványokkal rendelkező egyének részére tíz, egyenként 600 forintig terjedhető ösztöndíj rendszeresített, a melyet havi előleges 50 forintnyi részletekben fognak kiszolgáltatni. A hallgatótól, a ki a tanfolyam tartama alatt kellő előmenetelt nem tanusít, az ösztöndíj időközben is és azonnal elvonható. A tanfolyamon résztvevni óhajtok 50 kros bélyeggel ellátott és tanulmányait igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeket a földmívelésiügyi miniszterhez címezve aug. 25-ig ama gazdasági tanintézet igazgatóságánál tartoznak benyújtani, a melytől végbizonyítványokat kaptak.

— Talpfatelítő-telep Ungmegyében. Az ungmegyei Percsery községben a magy. kir. állam vasutak nagy talpfatelítési-telepet létesítettek, mely a modern technika vívmányai alapján van berendezve; a felállított gépek között említést érdemel egy fűrészelő gép, a melylyel naponta 600—700 drb. talpfát készítenek el. A telítési művelet

24 óra alatt 1200—1300 drb. talpfára terjed s évenként 300,000 drb. telítése van tervbe véve

— Állatlétszám Németországban s nálunk. Az 1892 évi állatösszeírási adatok szerint van Németországban: ló 3.836,256 darab (szaporulat 10 év alatt 890 száz), szarvasmarha 17.555,694 drb (szaporulat 11-20 száz), juh 13.589,612 drb. (csökkenés 2920 száz), sertés 12.174,288 drb. (szaporulat 3220 száz), kecske 3.091,287 drb. (szaporulat 17-10 száz.) Az összes állatok értéke kitétt 638 milliárd márkát, szaporulat 1440 = 802 millió márká. Az orsz. statisztikai hivatal által a múlt héten kiadott „Magyar statisztikai évkönyv 1893” szerint a Magyar birodalomban (Fiume város s Horvát-Szlavonországot beleértve) van: ló 1 millió 997,255, öszvér. számár 25,550, szarvasmarha 5.592.873 juh 11.180,841, sertés 5.554,130, kecske 167,073.

— Őszibarack-gyűjtemény kiállítását rendezett Székes-Fehérváron a város gyümölcskertésze, a közgazdasági tanács helyiségében. A kiállított őszibarackok úgy alak, kiváló nagyság, cukortartalom, nedvesség, valamint kellemes illat tekintetében különös elismerésre méltóknak bizonyultak, melyek fényesen igazolták, hogy a városi kertészet a gyümölcsfatenyésztés terén a legmagasabb színvonalon áll. A kiállított fajok különbözők — melyek közül a legkiválóbb fajok mint a Brigroug — de May, Earli, Beatrice, Hig csuli már július elején elérték.

— A francia borpiacról. A közönséges borok ára a francia piacokon, különösen az ország déli részén, annyira hanyatlott, mint soha azelőtt. Még Sziciliában s Apuliában sem voltak a jegyzések az 1892. és 1893. kedvezőtlen években annyira alacsonyak, mint jelenleg Franciaországban. Az ande-i s terault-i kerületekben például hektoliterjét 10—7 frankig adták el, Narbrunban 6—5.5 frankig esett az ára. A behozatal Spanyolországból minimumra redukálódott, a többi exportországból pedig teljesen megszűnt. Csakis Bordeauxban mutatkozik az ottani piacon némi mozgalom, miután innen nagyobbodott a kivitel Németországba s legkivált Amerikába.

— A nagy-szöllősi szőlőbirtokosok szövetkezete, melyről már múlt alkalommal írtuk, hogy br. Perényi Zsigmond elnökle alatt múlt hó 29-én a vármegye házában tartott értekezleten megalkult, szőlők rekonstrukciója érdekében 1000 darab részvényt bocsájt ki, egy részvény ára 6 frt. A részvényekből már az értekezleten 216 aláíratott. Mihelyt a részvények aláíratnak, az alakuló közgyűlés összehívatik.

— Szőlőoltási célokra szolgáló használt parafadugók vámmentessége. A szőlőoltványok elkészítéséhez évente több millióra menő parafadugót használnak fel, melyek külföldről való szállítását a behozatali vám nagyon megdrágítja. Ennek következtében a földművelésiügyi miniszter lépéseket tett az iránt, hogy az e célra szolgáló dugók vámmentesen legyenek behozhatók. Ez okból a pénzügyminiszter, a kereskedelemügyi és a földmívelésiügyi miniszterekkel, valamint az osztrák kormányval egyetértésben elrendelte, hogy a szőlőoltó némesítésére szolgáló, használt parafadugók, a mennyiben azok bortermelők számára szállítatnak s ez a körülmény valamint azoknak szőlőnémesítési célokra való rendeltetése, valamely belföldi gazdasági egyesület által kiállított bizonyítvánnyal igazoltatik, vámmentesen szállíthatók.

— Az orsz. baromfi-tenyésztési egyesület köréből. Az egyesület múlt héten tartott közgyűléséből tudjuk, melyet b. Nyáry Gyula elnökle alatt tartottak, miszerint az egyesület a lehető megtette a baromfi-tenyésztés emelése céljából. Így 200 tanítónak ingyen küldött szakkönyveket, több kiállítást és fajbaromfi-vásárt rendezett, 78 megrendelőnek 1964 drb. állatot közvetített, a mi 15,740 frt forgalmat hozott létre. Kiosztott az egyesület 581 törzs baromfit díjtalanul. A tagok száma volt 789. A közgyűlés köszönetet szavazott a földmívelési kormánynak, mely az egyesületet úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatta, valamint Parthay Géza igazgatónak. A felmentés megadása után az 1894. évi költségelőirányzatot 12,199 frt 59 krban állapították meg.

— Gyümölcs vásár és kiállítás Nyitrán. A nyitramegyei gazdasági egyesület a f. évi szeptember hó második felében Nyitrán gyümölcsvásárt rendez. Célja ezen vásárra a kereskedőkkel való közvetlen érintkezés előmozdítása s a gyümölcstermékek jobb értékesítése. Ezen vásár a kereskedők kívánágra folytán rendeztetik, kiknek a sok utazgatás terhükre esik s kikre nézve sokkal kényelmesebb, ha kiváló gyümölcstermelő vidékek központján válogatva a különféle termékek között, egy helyen szerezhetik be gyümölcsszükségletüket. A nyitrai vásárra bármely megyéből lehet gyümölcsöt, szőlőt és bort küldeni. Eladásra szánt gyümölcsnél minden fajtából 5 kilogramm, kiállítás végett küldött gyümölcsből pedig csak 15 drb. küldendő. A bejelentési ívek, melyek a nyitramegyei gazdasági egyesület titkáranál Nyitrán kaphatók, szeptember hó 1-ig küldendők be. A termelők saját érdekükben cselekszenek, ha termékeiket a nyitrai vásáron fogják értékesíteni, miután itt sok jó vevővel találkozhatnak. A vásár tartama alatt a gyümölcs földolgozás és aszalás különböző módjait a legújabb gépek és aszaló kemenczék segítségével gyakorlatilag lesznek bemutatva.

— Gazdák mindazt a mire gazdaságukban magvak és műtrágyákból szükségük van, a legmegbízhatóbb, legjobb minőségben és legjutányosabban Mauthner Ödön budapesti magkereskedésből szerzik be, mely idevonatkozó árjegyzékét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi. Minden rendelés még beérkezte napján elintéztetik.

— Kerestetik bérbe adó birtok, teljeseen magyar vidéken, ha lehet fölszerelve, 1000—2000 frt bérösszegig. Mielőbbi átvétele kívánatos. Ajánlatok lapunk szerkesztőségéhez intézendők.

Piaci értesítő.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gabonátőzsde.

A buzaüzlet lanyha irányt követett. A kínálat gyöngye volt ugyan, de a malmok részéről teljesen hiányzott a vételkező vontatott forgalom mellett, 5 krral olcsóbb árakon. Rozs és zab ugyancsak lanyha volt az előbbi 5, az utóbbi 10 krral olcsóbb. Árpa és tengeri változatlanul maradtak.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtíg.
Buza	6.40	7.80
Rozs	5.05	5.10
Zab	6.25	7.40
Tengeri	5.35	5.40
Repce	9.00	9.50

Határidőüzlet.

Meglehetősen élénk forgalom mellett, alacsony amerikai gabonaárakon és vidéki eső-hirekre lanyha.

Értéktőzsde.

A tőzsde irányza változatlanul szilárd maradt. Mint-hogy azonban a külföldről hiányzott az ösztönzés s a forgalom is mindjobban elcsendesedett, az elkedvetlenedett spekuláció lassankint nyomást szenvedett. A helyi piacon szilárd volt az alaphangulat s az iparértékek és helyi pénzügyintézetek egyaránt részesültek figyelemben. Valuták és ércváltók változatlanul záródnak.

Kolozsvár, 1894. Aug. 2-ről. Tiszta buza 5 frt 40 kr. 6 frt 40 kr. Rozs 3 frt 80 kr. 4 frt — kr. Török-buza 5 frt — kr. 5 frt 20 kr. Zab 7 frt — kr. 6 frt 80 kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Méter-mázsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahús 50 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kősző 9 kr. Disznózsír 64 kr. Bors 1 frt — kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogramm)

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1894. év Julius hó 31-én tartott marhavásárról.

Ló felhajtattott 500 darab, eladatott 200 darab. — Marha felhajtattott 530 drb, eladatott 378 darab. — Sertés felhajtattott 2750 drb, eladatott 1960 drb.

Sertésvásári jelentés. Budapest-Köbánya, 1894. Aug. 3-án. Az üzlet esendes volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott áru 320—380 klg. nehéz 42—43 $\frac{1}{2}$ kr. 280—300 klg. nehéz 42—

Sz. 14.879-894.
tan.**I. Faeladási hirdetés.**

1.) Kolozsvár sz. kir. város közönsége a 8-894. sz. kz. határozat alapján nyilvános árverés útján eladóvá teszi a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministerium 1890 évi július hó 24-én 25211. szám alatt kelt rendeletével jóváhagyott s a városi tanácsnál meglátható gazdasági üzemtervben körülírt, Szolnok-Dobokamegye területén **Kabalapataka** község határában, a szamosvölgyi vasút soosmezei és nagy-ilondai állomásai között levő, Oroszmező község szomszédságában, a tutajozható Szamos folyótól, valamint a deési országúttól mintegy 8 kilométernyire fekvő **kabalapataki erdő „A”** üzemosztálya I.—V. tagainak 578¹⁰ kat hold kiterjedésű területen levő, lábon álló **összes tölgy és csertölgy állományát**, még pedig ezeket teljes letarolás, és újbóli beerdősítés céljából, kivéve az ezen erdőrészekben található irtásokon (pojánákon) lévő, részint maguktól nőtt, részint pedig új bevetés következtében előállott sarjnövényeket, melyek nem adatkulak el; — nemkülönben eladóvá teszi az ugyanott **Tornapataka** község határában fekvő tornapataki erdőben előzetesen kifejezett, csakis mintegy 2962 szál, 30 cm és azonfelüli vastagságú tölgyfát, de semmi nemű más fát

2.) Az előzetesen megejtett szakértői becslés alapján az eladandó famennyiség a következő:

a) a kabalapataki A. üzemosztály I.—V. tagjaiban

I. oszt. tölgy haszonfa mintegy	9850 m ³
II. „ „ „ „	13466.69 „
I. „ „ tűzifa „	4114 „
II. „ „ „ „	4442 „
Bükk hasábfá „	24475 „
„ dorongfa „	17800 „

valamint az V-ik tagba sorozott tornapataki erdőben kijegyzett 2952 szál tölgyfából

I. oszt. tölgy haszonfa mintegy	1620 m ³
II. „ „ „ „	1170 „
I. „ „ tűzifa „	400 „
II. „ „ „ „	560 „

E felmérés, becslés, felszámítás és kimutatás helyességéért azonban a város felelősséget nem vállal; mindenkinek szabadságában állván magának előre a helyszínen meggyőződést szerezni

3.) A fentebb kimutatott faanyag eladása céljából a nyilvános szóbeli és írásbeli árverés **1894. évi augusztus hó 30-án csütörtökön d. e. 10 órától 12 óráig fog Kolozsvárt a városház közgyűlési termében** megtartatni.

4.) Írásbeli zárt ajánlatok, melyekhez bánatpénzül a kikiáltási ár 5% -a készpénzben, vagy az alábbi 6-ik pontban megjelölt óvadékképes értékpapirokban csatolandó, a 3. pontban írt napig a városi tanácsnak címezve a polgármesterhez, az írt napon pedig a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverező bizottság elnökéhez beadandók. A szóbeli árverés megkezdése után írásbeli ajánlatok nem fogadtatnak el.

5.) Kikiáltási ár 133451 forint és 42 krajczár, azaz: Egyszázharminczhárom ezer négyszáz ötvenegy forint és negyvenkét kr. o. é.

6.) Az árverésen részt venni szándékozók kötelesek a szóbeli árverésnél a kikiáltási ár 5% -át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a budapesti tőzsdei, akkori árfolyam szerinti értékben számítva letenni, mivel ellenkező esetben az árveréshez nem bocsájtatnak

7.) Az írásbeli zárt ajánlatokban, melyek magyarul szerkesztendők, vagy ha más nyelven szerkesztetnek, azoknak hiteles magyar fordításai is melléklendők, a megajánlott összeg számokkal és betűkkel is olvashatóan kiírandó, azon kijelentéssel, hogy ajánlattevő úgy az árverési, valamint a szerződési feltételeket ismeri és azokat elfogadja, továbbá, hogy ajánlatának elfogadása esetében az erről szóló értesítés kinek, hol és melyik utolsó postáállomás útján adassék kezébe.

8.) A ki nem személyesen, hanem megbízott által kíván árverezni, köteles megbízottját ezen jogügyletre vonatkozó és kir. közjegyző vagy kir. bíróság által hitelesített különös (speciális) felhatalmazással ellátni

A külföldiek ezen kívül kötelesek megbízottjuk ezen felhatalmazását az osztrák magyar monarchiának lakásukra nézve illetékes követsége vagy consulatusa által is hitelesíttetni.

9.) Az árverési és szerződési feltételek a polgármesteri hivatalban megtekinthetők

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1894 július 27-én tartott üléséből.

279. (1 2)

ALBACH GÉZA,
polgármester.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

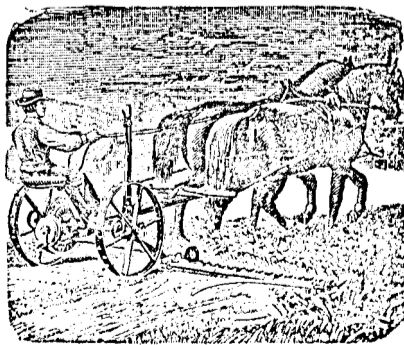
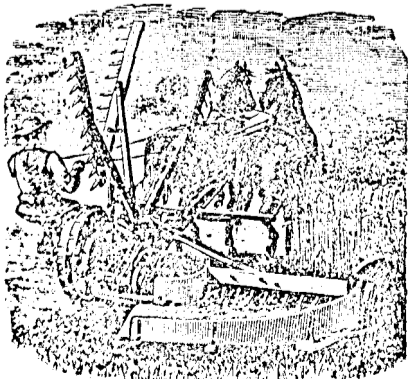
265. (7-10) Budapest, Alkotmány-utca 81.

ADRIANCE PLATT & Co

new-yorki gépgyárosok

kizárólagos**Fűkaszáló-,****Marokrakó-,****Arató-, és****Kéveköto arató gépeire.***Kitünő magyar bizonyítványok*

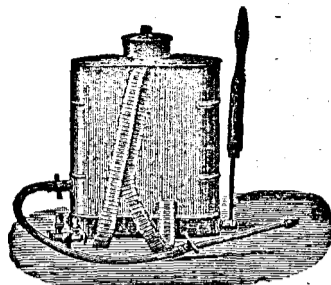
Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. klgként. | Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR” permetező, szabad csomagolással 21 frt. | „RÉZGALICZ” 26 frt mmázsánként

Uj! Az „Excelsior Hungaria” Uj!

szabadalmazott

Peronospora
fecskendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő

szőlők, fák stb megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szét-zedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legtöbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárúsítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ

vaskereskedőnél,

KOLOZSVÁRT, FÓTÉR.

A „Hungaria” műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület-és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árlappal ingyen és bérmentve szolgálók. Uj!

259. (10-x)

Birtokomon

ISPÁNI ÁLLÁS

betöltendő.

Pályázhat magyar és német nyelvet tudó, legalább egyszerű könyvvitelben jártas, ki **tehenészet és sertészet**hez ért.

Előnyben részesülnek kik homoki birtokot kezeltek.

Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal:

WAHRMANN ERNŐ,

Wahrmann major

u. p. **Tököl, Csepelsziget.**

278. (3-3)

2 arany, 13
ezüst érem.

9 dísz- és elismerő okmány

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.

40 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából.

Egy dobozzal 70 krajczár, fél dobozzal 35 krajczár.

Kapható minden gyógyszerárban és droguistánál. Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle korneuburgi marha táppor.

Fő letét: KWIZDA FERENCZ JÁNOS
osztrák cs. és kir. és román kir. udv. szállító
223. (8-15) kerületi gyógyszerár
KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fióküzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (37-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ ősszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb árakon.

Tisztán kölesönös. — Részvényesei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
PÉNZINTÉZET

a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít
emberéletet
legkülönbözőbb és
legelőnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb fel-
világosítással szolgál az (6-x)

Erdélyi aligazgatóság
Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER A RÜH ELLEN

MAGYARORSZÁGI RAKTÁR: NERUDA-NÁNDOR URNÁL

BUDAPESTEN: KOSSUTH LAJOS UTCZA.

KÉPVISELŐ KRALLUPPER, E.C.
KIRÁLY UTCZA 69 SZ.

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-sőtől saját házban

244. (15-36)

VI., Váci-körút 57/a. sz.

Alakult 1856.

KÜHN E.

Alakult 1856.

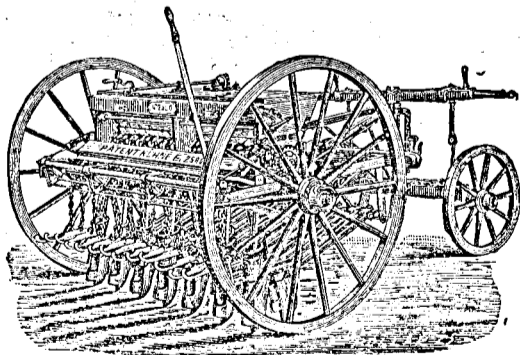
gazdasági gépgyára Mosonban

ajánlja általánosan kedvelt, egyszerűségében felülmulhatlan s több mint 1400 példányban elterjedt

Hungaria Drill és Jubileum Drill

sorvetőgépeit leszállított árakon.

Hegyes hullámos területre „MOSONI DRILL” legjobb, legegyszerűbb sorvető. Sack-
féle ekék, két és több vasu ekék. Laake-féle szántó földboronák 12-féle nagyságban,
Laacke-féle kedvelt rétboronák Rosták, kenkolyozók, kitérő szelelő magtárrosta,
(33 frt) meglepő munkaképesség Ventzky-féle füllesztők, szecska és répvágók stb stb.

➔ Árjegyzékek bérmentve. ➔

Főraktár Budapest, 1894. augusztus 1-től (saját ház) VI., Váci-körút 57/a.

EGERESI műtrágya-gyár

KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, trágysz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-
termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltnék — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (31-52)